

Läroplanskoppling
finns på sista sidan

Lärarhandledning

Förstå sammanhanget – Romfördraget

Filminformation

Längd: 5 min

Ålder: 13 år

Ämne: Historia, Samhällskunskap

Språk: Svenska, franska

Produktionsland:

Frankrike, 2020

Svensk distribution:

Cinebox, 2021

Ansvarig utgivare:

Ann Nordström

Filmnr: EDU0243_6

Nyckelord

Romfördraget, EEG, Kol- och stålunionen, EU, Maastricht, Schengen, Euratom, euro

Hur har det vi i dag kallar EU växt fram? Den 25 mars 1957 träffas representanter för Frankrike, Belgien, Luxemburg, Nederländerna, Förbundsrepubliken Tyskland och Italien i det prestigefyllda senatspalatset i Rom. De undertecknar Romfördraget och grundar EEG, Europeiska ekonomiska gemenskapen. Det innebar en gemensam marknad för medlemmarna och en stärkt ekonomi. Redan 1950 hade Frankrike och Tyskland slagit samman sina gruvresurser för att förhindra framtida konflikter. Romfördraget var ytterligare ett steg i Europas återuppbyggnad efter andra världskriget.

Referat

Efter andra världskriget ligger stora delar av Europa i ruiner. De inblandade länderna stod nu inför utmaningen att återhämta sig ekonomiskt och få till en varaktig fred. 1950 föreslår den franska utrikesministern Schuman ett samarbete med Västtyskland kring gruvindustrin för att undvika konflikter och året därpå samlas sex nationer i den så kallade kol- och stålunionen. Dessa länder var Frankrike, Västtyskland, Belgien, Luxemburg, Nederländerna och Italien. Europa ligger mellan de två nyblivna supermakterna USA och Sovjetunionen vars relation försämrats och därför beslutar länderna 1952 att även inleda ett försvarssamarbete. Men eftersom man är orolig för ett militärt upprustat Tyskland avbryts projektet. 1955 återupptas förhandlingarna och två år senare undertecknas Romfördraget som grundar EEG. Det innehåller ett stärkt ekonomiskt samarbete med en gemensam marknad, med syfte att stärka ekonomin och höja levnadsstandarden i länderna och även ge förutsättningar för en gemensam politik. Ett andra fördrag skrivs under som resulterar i Euratom, ett program för att

främja forskningen inom kärnenergi för att minska beroendet av fossila bränslen. Samarbetet inom EEG utökas gradvis till att innehålla jordbruk, forskning, miljöpolitik, socialvård och teknik. Fler länder vill nu gå med i EEG, bland annat Storbritannien, men Frankrikes general De Gaulle är starkt emot det eftersom han menar att deras ekonomiska intressen strider mot de inom EEG. Först efter De Gaulles död kan Storbritannien gå med i samarbetet och gör det 1973 tillsammans med Irland och Danmark. Fler länder kommer med under 1980-talet och 1995 är det Sveriges tur. Men innan dess, 1992, skrivs Maastrichtavtalet under och samarbetet byter namn till Europeiska unionen. Det nya avtalet syftar till ett EU-medborgarskap och en gemensam valuta, euro. 1995 skapas Schengenområdet som gör att EU-medborgare får röra sig fritt mellan områdets länder. Men så småningom kommer EU att ställas inför en rad problem och EU-skeptiska partier växer sig starka. 2020 blir Storbritannien det första landet att lämna EU

Före filmvisning

Vad vet eleverna egentligen om EU? Ta reda på deras förkunskaper genom att låta dem sitta i grupper och diskutera vad de vet om EU och sedan berätta för de andra i klassen vad de pratat om. Hur länge har EU funnits? Varför bildades EU? Vilka är de viktigaste funktionerna som EU har? Vilka länder är med i EU? Vad menas med Brexit? Visa en Europakarta och repetera var olika länder ligger. För yngre elever kan det vara bra att berätta lite kort om andra världskriget och kalla kriget..

Frågor efter filmvisning

- Hur var situationen efter andra världskriget som gjorde att man ville fördjupa samarbetet inom Europa?
- Vad är euroatom och varför bildades det?
- Vad kallades den union som bildades 1952? Vilket syfte hade den?
- Varför fick inte Storbritannien gå med från början?
- När går Sverige med i EU?
- Vilka var de främsta syftena med Maastrichtavtalet?
- Vad innebär Schengenavtalet?
- Vilket blev det första landet att lämna EU?
- Vad tror du om EU i framtiden?

Arbete efter filmen

- Låt eleverna först enskilt skriva ner sina svar på frågorna och låt dem sedan sitta i mindre grupper för att jämföra och diskutera sina svar.
- Lyft upp frågorna i helklass så alla får höra vad grupperna diskuterat. Vill ni fördjupa er ytterligare finns nedan två förslag

Förslag till fördjupning:

EU och framtiden. Hur tror ni att samarbetet inom Europa kommer se ut i framtiden? Hur vill ni att samarbetet ska se ut? Diskutera fördelar och nackdelar med EU i dess nuvarande utformning. Använd gärna en tabell. Varför gick Storbritannien ur EU? Tror ni att fler länder kommer dra sig ur? Varför i så fall?

Varför bildades Europeiska gemenskapen från början? Vilka funktioner har EU idag?	Vilka är de största fördelarna med EU?	Vilka nackdelar finns det med EU?	Vad tror du om EU i framtiden?

Fördjupa dig

Fördjupa dig i ämnet med hjälp av externa länkar som ger dig mer information och inspiration.

Länktips

Användbara fakta och övningar som gjordes i samband med 60-årsfirande av Romfördraget.

- https://europa.eu/european-union/eu60_sv

SO-rummet om EU:s historia

- <https://www.so-rummet.se/kategorier/eus-historia>

Advokaten.se om en europeisk rättsordning

- <https://www.advokaten.se/Tidningsnummer/2007/Nr-4-2007-Argang-73/En-europeisk-rattsordning-vaxer-fram/>

Sveriges riksdag om EU:s lagar och regler

- <http://eu.riksdagen.se/vad-gor-eu/en-eu-lag-bliir-till/eus-lagar-och-regler/#EUs-stadga-om-r%C3%A4ttigheter>

Filmtips

Internationella händelser - Brexit

Internationella händelser - Europeiska unionen

Läroplanskoppling

Hela serien "Förstå sammanhanget" passar in i stora delar av syftesbeskrivningen för ämnet historia i årskurs 7-9. Särskilt väl passar följande:

- Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska förhållanden, historiska begrepp och metoder och om hur historia kan användas för olika syften. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar historiska kunskaper om likheter och skillnader i människors levnadsvillkor och värderingar.
- Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig en historisk referensram och en fördjupad förståelse för nutiden. De ska också få möjlighet att utveckla en kronologisk överblick över hur kvinnor och män genom tiderna har skapat och förändrat samhällen och kulturer.
- Undervisningen ska vidare bidra till att eleverna utvecklar förståelse för att varje tids människor måste bedömas utifrån sin samtids villkor och värderingar.

Filmen "Förstå sammanhanget – Romfördraget" passar bra för undervisning i ämnet historia i grundskolan och gymnasiet, men även i samhällskunskap. Nedan förslag på centralt innehåll från Lgr11 och kursmål från Gy11, se www.skolverket.se.

Historia, åk 7-9, Lgr11

Demokratisering, efterkrigstid och globalisering, cirka 1900 till nutid

- Kalla krigets konflikter, Sovjetunionens sönderfall och nya maktförhållanden i världen.
- Aktuella konflikter i världen och historiska perspektiv på dessa.

Hur historia används och historiska begrepp

- Hur historia kan användas för att förstå hur den tid som människor lever i påverkar deras villkor och värderingar.
- Vad begreppen kontinuitet och förändring, förklaring, källkritik och identitet betyder och hur de används i historiska sammanhang.
- Några historiska begrepp, till exempel antiken, mellankrigstiden, efterkrigstiden och kalla kriget samt olika syn på deras betydelser.

Samhällskunskap, åk 7-9, Lgr11

Beslutsfattande och politiska idéer

- Några olika stats- och styrelseskick i världen.
- Aktuella samhällsfrågor, hotbilder och konflikter i Sverige och världen.
- Individens och grupperns möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling samt hur man inom ramen för den demokratiska processen kan påverka beslut.

Information och kommunikation

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.

Samhällskunskap 1a1 50p, Gy11

Centralt innehåll

- Demokrati och politiska system på lokal och nationell nivå samt inom EU. Internationella och nordiska samarbeten. Medborgarnas möjligheter att påverka politiska beslut på de olika nivåerna. Maktfördelning och påverkansmöjligheter i olika system och på olika nivåer utifrån olika demokratimodeller och den digitala teknikens möjligheter. Digitalisering och mediers innehåll samt nyhetsvärdering när det gäller frågor om demokrati och politik.

Historia 1a2 50p, Gy11

Centralt innehåll

- Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen i Sverige och globalt samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välbefinnande, teknisk utveckling, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter och jämställdhet men också kolonialism, diktaturer, folkmord och konflikter. Långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem.